

תוכנית אלומות

סמינר מרץ

סמינר מרץ התקיים ביום הראשון של האביב. עם פריחתן של הרקפות במלון צובה, שבו התארחנו. ושל כמה תגובות אלרגיות. החלה גם תקופה חדשה: מעבר מהתו הסגול לתו הירוק.

הסמינר התמקד בשני נושאים - קידום מיומנויות להובלת שינויים, והיכרות עם החברה הישראלית. בסמינר פברואר קיימנו פעילות שמטרתה גיבוש רעיונות למיזמים של הרשת. במפגש הנוכחי המשכנו בפיתוח רעיונות אלה לקראת האקתון שיתקיים בהמשך. מטרת ההאקתון תהיה לגייס בעלי עניין מתחומים שונים שיעזרו בהגשמת הרעיונות. וכיצד מגייסים אנשים במאה ה-21? בפיתוח רזה של מיזמים (LEAN START-UP) ובנאומי מעליות; במסר ממוקד ללא "טרחון".

יונת יהושפט לימדה אותנו את רזי הפיץ' (PITCH) - הצגה בת שלוש דקות המתוכננת בקפידה ומטרתה שינוי תפיסתי. הפיץ' כולל כמה רכיבים: "הוק" ליצירת עניין; הצגה של הדובר/ים ושל מטרת השיחה; תיאור הבעיה, הצעה של פתרון ובידולו מפתרונות קיימים; יצירת אמון במובילים; והנעה של בעלי העניין לפעולה. בעקבות זאת - התמקדנו, צמצמנו, דייקנו, הבהרנו והתנסינו בפיצ'ים.

צביה אלגלי והדס דקל הציגו את מבנה ההאקתון שנשתתף בו, ובעיקר את ההכנה שעלינו לעשות בין המפגשים: להמשיך בהתמקדות, לעצב מצגת אטרקטיבית. ללמוד את השוק, להתאמן בפיץ' ולהזמין בעלי עניין ו"חולצי פקקים" שיהיו מנטורים, מעצבים, משקיעים ושותפים לדרך.

בהמשך שמענו את "הסיפור הישראלי" של שתיים מהעמיתות: מרואה סרסור תיארה חיים עם זהויות בקונפליקט - בין הזהות הפלסטינאית למרחב הישראלי, בין הסביבה המסורתית למסר הפלורליסטי והפמיניסטי שהועבר לה בילדותה ושאותו היא מקדמת בחייה בעבודתה. מריה לוינסון-אור סיפרה על הגירה מוצלחת מברית המועצות ועל הרחבה של הזהות, שלה ושל משפחתה.

עמיתנו משה ישעיהו הציג את התוכנית "תספה" (תקווה באמהרית) לקידום ההשתלבות של בני העדה האתיופית בהוראה. אף שמדובר בילידי הארץ, ליוצאי אתיופיה יש תת-ייצוג במערכת החינוך. מטרת התוכנית היא כפולה: לחזק את הקהילה האתיופית, ובד בבד לקדם ערכים של סובלנות והכלה באוכלוסייה כולה. במסגרת שיח זה דנו בכמה סוגיות מורכבות: כיצד אפשר לתמוך בסטודנטים יוצאי אתיופיה בלי לבדל אותם משאר הסטודנטים? כיצד אפשר לתגמל מנהלים על העסקת מורים באופן שלא ייתפס כתשלום עבור עסקה, וללוות את המורים והמנהלים כך שישארו בבית הספר גם לאחר שהתגמול הכספי יופסק?

לבסוף קיימנו ערב חברתי בניצוחו של עמיתנו יוני צ'ונה. בערב זה היינו צריכים למצוא איזון בעולם משתנה. לגלות מכנים משותפים הזויים, לגבש תוכניות אסטרטגיות ויצירתיות לחיסול דרקונים ולכיבוש לבבות של נסיכות לוחמות. ו... לא נכביר במילים, כי מה שקורה בצובה - נשאר בצובה.

היום השני של הסמינר התקיים בשכונת רמת אשכול בלוד. בשכונה התגלה פסיפס מרהיב. לכאורה, אין מטפורה מתאימה מזאת לתיאור המקום: ערבים ויהודים ילידי המקום; ילידי אתיופיה. משתפי פעולה מחברון ובדואים מנבטים שהושמו בשכונה; וקבוצות דתיות שבחרו בה כדי לקיים חיים קהילתיים משמעותיים - כולם חיים במרחב אחד ומנסים לקיים חיים בטוחים ומשמעותיים. "לכאורה", כיוון שפסיפס אינו רק אוסף של אבנים. כדי שפסיפס יקבל את צורתו, צבעים צריכים לפנות מקום זה לזה וגם לשבת זה בצד זה; אבנים צריכות להיחתך כדי לאפשר לתמונה המשותפת להיווצר...

ברמת אשכול לא ראינו פסיפס אנושי, והדיסהרמוניה נוכחת לא רק בחוסר האמון ובמאבקי כוח בין הקבוצות. אלא גם בקרבן. שמענו נשים ערביות שנאבקות על זכויות בסיסיות. פגשנו הורים בדואים שחוששים שילדיהם לא ישובו בשלום מבית הספר, והתארחנו אצל עולות ותיקות מאתיופיה שחיות ללא תחושת שייכות למקום.

בסיוור, שהוביל דרור רובין, ראינו כי בין המבנים המוזנחים יש התחדשות עירונית רבה; ראינו שבצד המאבקים מתקיימות פעילויות של שלוש הדתות זו בצד זו, והתארחנו במתנ"ס הערבי-יהודי היחיד בארץ. ובעיקר ראינו מנהיגות מקומית מרשימה ביותר. אנשים חדורי שליחות ומטרה, הפועלים במסגרת עבודתם ובהתנדבות ליצירת חברה טובה יותר. פגשנו את סומא עבד אלהאדי, מנהלת בית ספר נמרצת שעובדת ללא לאות לקידום נוער ערבי בסיכון. היכרנו את אפרת נוי, מנהלת הגרעין התורני, המנהל פרויקטים מעוררי השראה לקידום הרווחה ותחושת השייכות הקהילתית בעיר. שוחחנו עם משה רחמים, הפועל לקידום מנהיגים קהילתיים בקרב העדה האתיופית; ושמענו מאמג'ד זבארגה, קב"ט העיר, על הניסיון לקדם את ביטחון התושבים באמצעות שיתופי פעולה עם תושבים ממגזרים שונים.

סיימנו את היום בשיח עם שניים ממנהיגי השכונה: פאתן אל זינאתי, מתאמת חברה ערבית ומנהלת המתנ"ס, ונועם דרייפוס, מנכ"ל העמותה התורנית "המרכז לחינוך וחברה". בשיח הייתה התייחסות לשבר, לאי הצדק ולעויינות, וגם ללמידה ולהערכה ההדדיים. ראינו ניסיון כן לפעול יחד למרות התהום האידיאולוגית הפעורה בין הצדדים.

נסכם בשירו הנפלא של יהודה עמיחי, המקום שבו אנו צודקים

מִן הַמְּקוֹם שֶׁבוּ אֲנוּ צוֹדְקִים
 לֹא יִצְמַחוּ לְעוֹלָם
 פְּרָחִים בְּאֲבִיב
 הַמְּקוֹם שֶׁבוּ אֲנוּ צוֹדְקִים
 הוּא רְמוֹס וְקִשָּׁה
 כְּמוֹ חֶצֶר
 אֲבָל סִפְקוֹת וְאַהֲבוֹת עוֹשִׂים
 אֶת הָעוֹלָם לְתַחוּם
 כְּמוֹ חֶפְרֶפֶרֶת, כְּמוֹ חֶרֶשׁ
 וּלְחִישָׁה תִּשְׁמַע בְּמִקוֹם
 שֶׁבוּ הִיא הַבַּיִת
 אֲשֶׁר נִחְרַב

בסיפור הישראלי בתים רבים נחרבו ונגטשו – לפני אלפי שנים ולפני עשרות; בישראל, במדינות אירופה וערב ובאתיופיה; הם נחרבו, אך אודיהם עדיין מלחשים ומכלים לבבות. ונותרנו עם השאלה מה תפקידנו, אנשי החינוך, בליבוי הספקות והאהבה, בחריש מעל ובחפירה מלמטה, בהפרחת שדות?

כתבה: עמיתת התוכנית ד"ר מירב אסף